



**SÖZI MANYYSY  
BILEN ÖWRENELIŇ!**





# «TOWŞANA DOGDUK DEPE»

Her bir göçme manyly jümläniň aňyrsynda durmuş hakykaty ýatýar. Bu nakylde hem janly tebigatdan mysal alnan.

Haýwanat dünýäsinden belli bolşy ýaly, towşan ýaşaýan mesgenini üýtgetmeýän oturymly jandar bolup, niredede, haýsy şertde doglan bolsa, ömrüni şol ýerde hem ötürýär. Ýaşu-lularyň gürrüň bermegine görä, gezim edip ýören wagtyň towşan hinine, ol ýerde-de bir towşana gabat gelseň, gidip arkaýyn aw gurallaryňy alyp gelip bilersiň. Bu janawar awlanjagyňy

bilse-de, dogduk depesinden daş gitmez. Türkmen halky towşanyň bu häsiýetinden ugur alyp, ýaş nesilde watançylyk ruhuny terbiýeleýär.

Watan we onuň mukaddesligi baradaky düşünjeler edebi eserleriň aglabasynda duş gelýär. Ynsan üçin onuň öz dogduk mekanyndan eziz ýurt ýok. Bu barada türkmeniň beýik şahyry Magtymguly Pyragy şeýle belleýär:

**Eşit, adam, dogan ilden  
Gaýry mähriban ýurt bolmaz.**







## «DOST – DOSTUŇ AÝNASY»

Ata-babalarymyzyň adamy tanamak we dostluk bilen baglanyşykly döreden bu nakylynda adam häsiýeti hakynda gürrüň edilýär. Birini tanamakçy bolsaňyz, ilki bilen onuň dostunyň kimdigini bilmeli. Sebäbi dostluk köp babatda meňzeş häsiýetleriň arasynda guralyp, biri-birine täsirini ýetirýär. Muňa ugurdaş manyda «Gawun gawundan reň alar, reň almasa – heň alar» diýen

nakyly mysal getirmek bolar. Aýna adamyň daş keşbini görkezýän esbap bolup, bu nakyl-da dostlukly gatnaşykda bolan adamlaryň biri-biriniň häsiýetini, edep-terbiýesini görkezýändigini beýan edilýär. Şol sebäpli dost tutunanyňyzda şahsy bähbitlere däl-de, dostlaşjak adamyňyzgylyk-häsiýetine we endigine serediň! Sebäbi dostuňyz sizi suratlandyrýan «aýnadyr».

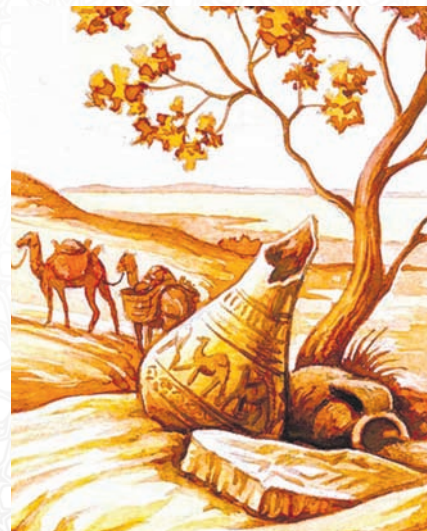




## «ALKYŞ – GYZYLDAN GYMMAT»

Durmuşy temada döredilen pähimleriň biri bolan bu nakyllda atabalarymyz birine kömek etmegiň, ýagny haýyrly bir iş etmegiň altyndan gymmatdygyny ündeýär. Birine ýardam bermegiň netijesinde ondan pula däl-de, ýagşy dilege, minnetdarlyga garaşmalydygy beýan edilýär. Pul wagtlaýyn maddy serişde bolup, alkyş ynsanlyk mertebesini beýgeldýär, adamyň at-abraýyny il içine ýaýýar. Türkmen diliniň düşündirişli sözlüğünde «Alkyş – biriniň eden ýagşylygyna,

adankärçilikli hereketine gaýtargy hökmünde aýdylýan oňat dileg, ýagşy niýet» diýlip kesgitleme berilýär. Bu nakyla ugurdaş äheňde «Ýagşy bilen ýer gögär, alkyş bilen är gögär» pähimi mysal getirmek bolar. Türkmen halk döredijiliginde we ýazuwly edebiýatynda hem alkyş bilen bagly birnäçe terbiýeçilik ähmiýetli jümlerdir şygyr setirleri bar. Alkyşly sözler adamyň ömrüne ömür, bereketine bereket goşýar. Alkyşly adamyň işi ugruna boluberýär.







## «AZ GÜRLE, UZ GÜRLE»

Terbiýeçilik ähmiýetli bu nakyl dil bilen, ýagny sözleýiş medeniýeti bilen baglanýşykly döredilipdir. Bu naklyň üsti bilen köpçülik ýerinde, märekede köp gürlmeli däldigi, artykmaç sözlemegiň adamyň mertebesini peseldýändigini aýdylýar. Ata-babalarymyz çagalara sözleri ýerli ýerine goýup, dürs we many-mazmunly geplemegi öwredipdirler. Dile çeper, suhangöý adamlaryň gürrüňlerini diňledipdirler hem-de çeper kitaplary, nusgawy goşgulary okadypdyrlar. Şeýdip çagalara dil baýlygyny artdyryp, özlere gerek sapagy alypdyrlar.

Bu nakyla ugurdaş manyda «Gepiň azy ýagşy, aşyň – duzy», «Geplemesini ba-

şarmadyk märeke bozar», «Agzy gepden boşamaz, sözi söze ogşamaz», «Ýöremäni oňarmaz ýol bozar, geplemäni oňarmaz – il», «Köp diňlän süýji geplär», «Köp geplän köp ýalňyşar» ýaly nakyllar döredilipdir. Naklyň manysyny jemläp aýdanymyzda adamyň az, ýerlikli we manyly gürlmegi endik etmelidir diýmek bolýar.

Nusgawy edebiýatymyzyň görnükli wekili Magtymguly Pyragynyň döredijiliğinde hem az we uz sözlemek bilen baglanýşykly öwüt-nesihatly şygur setirleri-ne duş gelmek bolýar:

*... Az iýgil, az ýatgyl, sözüň az etgil,  
Ne bar söz manysyn uzamak bilen.*





## «WATANYŇ TÜSSESI ÝAT ILIŇ ODUNDAN ÝAGŞY»

Watançylyk temasynda döredilen bu nakylde il-günüň, ene topragyň, ata Watanyň mukaddesligi barada söz açylýar. Bu nakylde Watanyň gadyrgymmaty tüsse bilen oduň deňşdirilmegi esasynda açylyp görkezilýär. Ýat illeriň odunyň ýylylygyndan öz iliň tüssesiniň näderejede ezizdigi, adama rahatlyk berýändigini beýan edilýär. Watan – adamyň göbek ganynyň daman ýeri, önüp-ösen

mekany. Watanyň bir gysym topragy, her bir tebigy nygmaty unsanyň başynyň täjine, gözünüň görejine deňdir. Nakyllyň manynsyny jemlänimizde, ata-babalarymyz Watany terk etmezligi, adam üçin iň eziz ýeriň Watan-dygyny öwüt-ündew edipdirler. Muňa ugurdaş manyda «Bilbil çemeni söýer, adam – Watany», «Müsürde şa bolandan, öz iliňde geda bol» ýaly nakyllary mysal getirmek bolar.



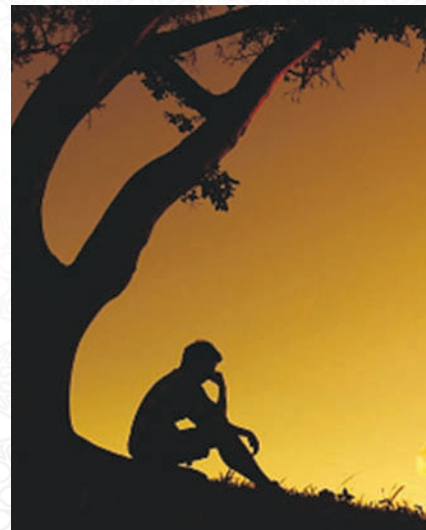




# «ENDIŞE GAZAN GAÝNATMAZ»

Ata-babalarymyzyň durmuşy temada döreden bu nakylynda gaýgy-alada etmegiň adama peýda bermeýändigini barada söz açýlýar. Endişe näme? Türkmen diliniň düşündirişli sözlüğünde: «Endişe – gaýgy-alada, ünji, alada» diýip düşündiriş berilýär. «Gazan gaýnatmak» bu ýerde degerli bir iş etmek, peýda bermek diýen manyda gelip, gaýgy-aladanyň peýdasynyň ýokdugy aýdylýar. Gaýgy-alada adamy sussupestlige eltýär, kellesine dürli pikirleriň gelmegine sebäp bolýar.

Şeýle-de saglyga hem ýaramaz täsirini ýetirýär. Şol sebäpli ata-babalarymyz durmuşda islendik ýagdaýda sabyrly bolmagy, wakanyň anygyna ýetilýänçä garaşmalydugyny, ruhbelent we şähdaçyk bolmagy ündäpdirlir. Şeýtmek bilen hem özüň, hem töweregiňdäkileriň rahatlygyny saklap bolýar. Muňa ugurdaş manyda «Müň gaýgy bir iş bitirmez», «Äre gaýgy ýoldaş bolmaz», «Adamy iş garratmaz, gaýgy-alada garradar» ýaly nakyllary mysal getirmek bolar.





# «GUŞ GANATSYZ BOLMAZ, ADAM – ARZUWSYZ»

Durmuşy temada döredilen bu nakylde arzuwlaryň, umytlaryň adamy bagtly durmuşa ýetirýändigini, arzuwsyz ynsanyň bolmaýandygyny beýan edilýär. Türkmen diliniň düşündirişli sözlüğünde: «Arzuw, 1. Adamyň hyýalynda döwrän we pikirinde göz önüne getirilýän zat. 2. Istenýän, hyjuw edip, ýetiljek bolunýan zat» diýlip düşündiriş berilýär. Şundan ugur alsak, arzuw adamyň ýaşaýşa bolan ynamyny we höwesini artdyrýan duýgy. Bu duýgynyň esasynda ynsan geljege tarap ädim ädýär.

Naklyň manysyny jemlänimizde: guş duş gelýän kynçylyklara garamazdan ganatyny kakyp, ýoluny dowam etdirýär. Dürli synaglardan geçip, barmaly menziline, ýagny arzyly ülkesine ýetýär. Bu ýollary geçmekde oňa ganatlary ýardam edýär. Adamyň hem arzuwlary guşuň ganatyna meňzedilýär. Ynsan durmuşda duş gelýän kynçylyklary arzuw-hyýallary bilen ýeňip geçip, bagtly durmuşa, göz önüne getirýän geljegini ýetýär.







## «AGAJY ÝAŞLYGYNDA EG»

Durmuşy temada döredilen bu nakyl-da çaga edep-terbiýe bermegiň, kesp-hünär öwretmegiň, umuman çaganyň geljekde kämil ynsan bolup ýetişmegi ugrundaky aladanyň kiçi ýaşdan başlanmalydygyna üns çekilýär. Ýaş agaç nahalyny islendik tarapa egip, göneldip bolýar. Emma agaç ulalansoň, onuň ösen ugruny aňsatlyk bilen

üýtgedip bolmaýar. Bu nakyl-da agajyň manysynda çaga göz önünde tutulýar. Çagany haýsy ugra ugrukdyrsaň, nähili terbiýe berseň, geljekde hem şonuň miwesini görýäň. «Egmek» işligi bu ýerde «ugrukdyrmak» diýen manyda gelýär. Bu nakyla ugurdaş äheňde «Çagany – ýaşdan, edebi – başdan» pähimini mysal getirmek bolar.





## «EŞIDEN DEŇ BOLMAZ, GÖREN GÖZ BILEN»

Türkmen halk döredijliginde we ýazuwly edebiyatda, gündelik durmuşda iň köp ulanylýan ýörgünli pähimleriň biri bolan bu nakylýň birinji bölegine – «eşiden deň bolmaz» jümlesine ugurdaş manyda «Agyz agyzdan ýel alar», «Çala eşiden çatma ýykar, öte eşiden – öý» nakyllaryny mysal getirmek bolar. Ýagny bolup geçen haýsydyr bir waka ýa-da gürrüň ony aýdýan adama görä başlangyç ýagdaýdan ütgeditlip, dür-lüçe görnüşde aýdylyp bilner. Şol sebäpli ata-babalarymyz kimdir biriniň ýalan sözlerine ynanyp, belli bir karara gelmän, öz gözüň bilen görüp, soňra wakany aýdyňlaşdyrmak esasynda kesgitle çözügüde gelmelidigini ündäpdirler.

Türkmen halk döredijiliginiň nusgawy

eserleriniň biri bolan «Gül pam» dessanynda hem bu nakyl çyn bilen ýalanyň deňeşdirmesi esasynda beýan edilýär. Eserde «Çyn bilen ýalanyň arasy näçe wagtlyk ýol?» diýen soragyň berilmegi esasynda çynyň gözdügi, ýalanyň bolsa gulakdygy hem-de ikisiniň arasyndaky uzaklygyň 4 barmakdygy aýdyňlaşdyrylýar. Ýagny göz bilen görülen zat hakykat, gulak bilen eşidilenler bolsa ýalan hasaplanýar.

Nakylýň umumy manysyny jemlänimizde, adamlar bilen özara gatnaşykda birek-biregiň arasynda aýdylyan gep-gürrüňlere seretmezden, islendik ýagdaýda sowukganly bolmaladygy, wakany gözüň bilen görüp anyklanyňdan soň netije çykarmalydygy aýdylýar.







## «ENE ELI – EM, DILI – MELHEM»

Bizi dünýä inderen, mähri bilen çoýup, şirin hüwdüsi bilen kema-la getiren eziz enelerimize ba-gyşlanyp döredilen bu nakyl-da enäniň mukaddesligi beýan edil-ýär. Türkmen diliniň düşündirişli sözlüğinde: «Em – kesel bejer-ýän serişde, derman; Melhem – em; däri-derman» diýlip düşün-diriş berilýär. Bu nakyl-da enäniň eliniň çaga üçin emdigi, ýagny ene eliniň degen ýerinde dertdir

keseliň galmaýandygy, tiz wagt-da sagalýandygy, enäniň sypan başyna gowganyň gelmeýän-digi beýan edilýär. Gaýgy-gam-ly, aladaly ynsana bolsa enäniň dilinden çykýan süýji sözleriň dermandygy, güýç-kuwwatdy-gy aýdylýar. Bu nakyla ugurdaş äheňde «Perzende ata gorgan, ene – gurban», «Ata sözi hikmet, ene sözi rehmet» ýaly pähimleri mysal getirmek bolar.





## «ÝAZKY HEREKET, GÜÝZKI BEREKET»

Zähmet çekmek bilen baglanyşykly döredilen bu nakylde daýhançylyk ýörelgeleri suratlandyrylýar. Naklyň birinji bölegindäki «ýazky hereket» söz düzümi ýaz paslynyň gelmegi bilen ýap çekmek, ekin ekmek ýaly meýdan işleriniň başlanýandygyny aňladýar. Ýaz paslynda ene ýere hyzmat edip, näçe zähmet çekseň, ýagny hereket etseň, güýz paslynda – hasylyň ýygnaýan döwründe şonça-da, bol hasyl alarsyň. Naklyň ikinji bölegindäki «güýzki bereket» zähmetiň netijesinde ýyg-

nalýan hasyl manysynda gelip, gökbakja önümlerini, ak altynyň hasylyny, umuman, türkmen saçagyny bezeýän ähli naz-nygmaty öz içine alýar. Ata-babalarymyz durmuşy endikleriň içinde zätmetkeşlige uly üns berip, ýaltalyk bilen hiç zady gazanyp bolmajakdygyny ündäpdiler. Şu nakyla ugurdaş manyda «Ýaz kölege hoş, gýş çuwal boş», «Daýhan mert – ýer jomart», «Ýazlyk – ýaltanyňky, güýzlük – pugtanyňky», «Ýaz miwesi – gýşyň hazynasy» ýaly pähimleri mysal getirmek bolar.







## «GAHAR – GAÇAR, ÖÝKE – ÖÇER»

Adam häsiýeti bilen baglanyşykly döredilen bu nakylta köplenç ynsany oňaýsyz ýagdaýlara salýan gahar we öýke barada söz açýlýar. Gaharlanylanda adamyň özüne erk etmegi kynlaşyp, näme diýlip, näme aýdylýandygyna ýa-da edilýän hereketlere üns berilmeýär. Gahar bilen baglanyşykly «Akyl – dost, gahar – duşman, soňy – puşman» diýen nakyltan ugur alsak, gahar bilen aýdylan sözüň ýa-da gaharly hereketiň soňunyň puşmandygy aýdylýar. Ata-babalarymyz gaharlanylýan halatynda özüňe erk edip, akyl bilen hereket etmegi, az wagtdan

soň gaharyň «gaçyp gidýändigini» beläpdirler. Naklyň ikinji böleginde öýke bilen baglanyşykly ýagdaýlar suratlandyrylýar. Türkmen diliniň düşündirişli sözlüğünde: «Öýke – birinden göwnüň galmagy sebäpli döreýän närazylık, nägilelik duýgusy, kine» diýlip düşündiriş berilýär. Öýkelemek hem oňlanylmaýan häsiýetleriň biri bolup, wagtyň geçmegi bilen öçýändigini aýdylýar. Umuman, naklyň manysyny jemlänimizde gaharyňam, öýkäniňem wagtlaýyndygy, sabyrly bolmak we akyl bilen hereket etmek esasynda geçip gidýändigini beýan edilýär.





## «ÇYN DOST BÄHBIT GÖZLEMEZ»

Edep-terbiýe we ahlaky ündewleriň biri bolan bu nakylde dostluk temasyňa üzlenilýär. Türkmen halkynda dosta, dostlukly gatnaşyga uly üns berilýär. Dost iň kyn gününde kömege gelip, begenjiňi, gaýgy-hasratyňy deň paýlaşýar. Dostlary biri-birine ysnyşdyrýan güýç ynam bolup, birek-biregiň ynamyny ödemek we kömek etmek esasy şertleriň biri bolup durýar. Naklylyň umumy manysyny jemlänimizde adamyň özüne çyn dost saýlamalydygy, hakyky dostuň hiç wagt bähbit gözlemeýändigini, ýagny özüne bähbitli tarapy üçin hereket etmeýändigini, çyn dostuň islendik ýagdaýda seni ýeke goýmandygyny beýan edilýär.

Ata-babalarymyz çagalara kiçilikden özüne wepaly dost tutunmalydygyny ündäpdiler. «Köne dost – eýerli at» diýen naklydan ugur alan pederlerimiz dostuňdan habar alyp durmagy we dostlukly gatnaşygyň hiç wagt könelmeýändigini beýan edipdirler. Türkmen halk döredijiliginde hem-de ýazuwly edebiyatda hem dostluk temasyňa uly üns berilýär. Nusgawy şahyrymyz Magtymguly Pyragynyň döredijiliginde hem dostluk temasy esasy orny eýeläp, şygrylarynyň içinden eriş-argaç bolup geçýär:

***Magtymguly, bolsa başly,  
Ugalmaz gylyçly, aşly,  
Duzy zor, duşmany güýçli,  
Dosty wepaly bolmasa.***







# «DARAGT BIR ÝERDE KEMAL TAPAR»

Durmuşy temada döredilen bu nakylada adamyň belli bir ugry saýlap, ussatlyga ýetmelidigi beýan edilýär. Bilşimiz ýaly, agajy bir ýere ekip, soňra başga bir ýere göçürüp, ýene-de dowamly şol ýagdaýlar gaýtalansa, ne agaç düýp alar, ne-de boý alyp hasyl getirer. Agaç bir ýerde düýp tutup, şol ýerde-de hasyl getirýär, ýagny bir ýerde kemal tapýar. Bu nakylada agajyň manysynda adamyň bolşy göz önünde tutulýar. Ata-babalarymyz bu gün bir işiň başyny başlap,

ertir başga bir iş bilen meşgullanmagy, birigün ýene bir işiň başyna geçmegi maslahat bermändirler. Haýsy hem bolsa bir ugry, bir käri saýlap, şoňa höwes bilen ýapyşmagy, şol ugurdan kämilleşmegi ündäpdirler. Şeýle ýagdaýda adamyň berekediniň artjakdygyny, köp zady başarjak bolup, az zaddan galmazlygy wesýet edipdirler. Adamyň üýtgeşsiz we tutanýerli bolmagy diňe bir hünär saýlamak bilen çäklenmän, durmuşdaky islendik ýagdaýa hem degişlidir.





## «AT AÝLANYP, GAZYGYNY TAPAR...»

Durmuşy temada döredilen bu nakylda türkmeniň uçar ganaty bolan bedewleriň waspy ýetirilýär. Goç ýigitleriň kyn gününde ýoldaşy, şatlykly gününde syrdaşy bolan türkmen bedewleri owadanlygy hemde wepalylygy bilen bütin dünýäde tanalýar. Atlar, köplenç, teblehanada (atýatak) saklanýar. Açyk howluda bolsa, at dönüm edip durar ýaly gazyga

(teble) baglanýar. Atyň aýagy gyny ýazmagy üçin meýdana goýberilýär ýa-da at sürüsine goşulýar. Otlap-suwlan bedewler gazygyny, ýagny öýüni ýatdan çykarmaýar. Näçe wagt geçendigine garamazdan atlar öz gazygyny tapyp gelýär. Nakylyň umumy manysyny jemlänimizde, türkmen bedewleriniň eýesine we öýüne wepalylygy gelip çykýar.







## «ÝAZ KÖLEGE HOŞ, GYŞ ÇUWAL BOŞ»

Durmuşy mazmunda beýan edilen bu nakylde, adama iň esasy gerek bolan zat – zähmet terbiýesi hakynda söz açylýar. Zähmet adamy taplaýan, kynçylyklary ýeňip geçmekde kömek edýän tebigy endikdir. Naklyň birinji böleginde ýaz paslynyň gelmegi bilen ekin-dikin işleriniň başlaýandygy, şeýle hem howanyň gyzmagy bilen zähmet çekmegiň kynçylyklarynyň bardygy beýan edilýär. Bu ýerde «kölege» sözüniň manyсында zähmet çekmezlik, adama rahatlyk berýän salkyn ýer göz önünde tutulýar. Naklyň ikinji bölegi birinji bölegiň jogaby bolup, ýaz paslynda wagtyňy zähmet çekmän geçirmegiň gys paslynda

hiç zatsyz goýjakdygy aýdylýar. Zähmet çekip, janyňa döz gelenleriň gys paslynda çuwalynyň doly boljakdygy, zähmetiniň hözirini görjekdigi beýan edilýär.

Naklyň umumy many-syny jemlänimizde ähli eşretleriň, boleinligiň zähmet çekmek esasynda gazanylýandygy ündelýär. Nakyla ugurdaş äheňde şu pähimleri mysal getirmek bolar:

**Zähmet soňy – rehnet.**

**Çekseň zähmet, ýagar rehnet.**

**Tomus depesi gaýnamadygyň,  
gys gazany gaýnamaz.**

**Zähmetiň nany süýji,  
ýaltanyň – jany.**





## «ADAM EDEBINDEN TANALAR, ÝURT – TUGUNDAN»

Naklylyň birinji böleginde jemgyýetdäki özara gatnaşyklarda esasy orny eýeleýän edep barada söz açylýar. Edep adamy bezeýän, adamkärçilik mertebesini ýüze çykarýan esasy alamat bolup, her bir ynsan öz edep-ekramyny görkezmek arkaly kimdigini äşgär edýär. Adamy ýakyndan tanamak üçin ilki biten onuň edebini öwrenmeli. Türkmen diliniň düşündirişli sözlüğünde: «Edep – edep-ekram, terbiýe, tertip-düzgün» diýlip kesgitleme berilýär. Türkmençilikde salamly bolmak, ulyňy-küçini sylamak, ata-enä hormat goýmak, Watany söýmek edebiň başy hasaplanýar. Ata-babalarymyzyň miras goýan durmuş kadalaryny endik

edinen adam edepli hasaplanýar.

Naklylyň ikinji böleginde adamyň edebinden tanalyşy ýaly, ýurduň hem tugundan tanalýandygy beýan edilýär. Tug ýurduň iň esasy nyşanlarynyň biri bolup, her bir halk bu gymmatlygyna öz milli aýratynlyklaryny we ruhy äheňlerini siňdiripdir. Islendik ýurdy tanamak üçin ilki biten onuň parlap duran baýdagyna seredilýär. Baýdagyndaky alamlary synlamak arkaly şol ýurt barada umumy düşünje emele gelýär. Baýdak halkyň göz-guwanjy bolup, bu gymmatlygyň ýokarda parlap durmagy ýurduň agzybirliginden we asudalygundan habar berýär.



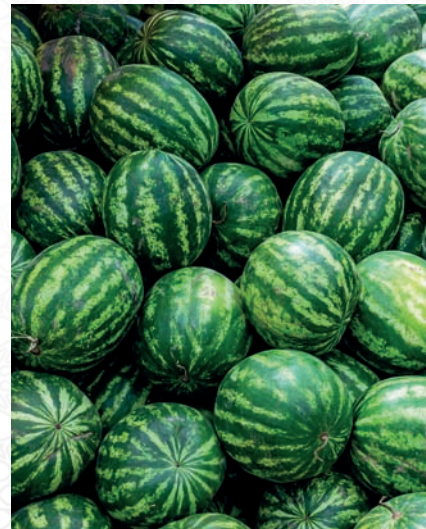




# «BIR ELDE IKI GARPYZ TUTDURMAZ»

Durmuşy temada döredilen bu nakylde adamyň başarnygy göz öňünde tutulýar. Nakylde bir elde iki garpyzy tutup bolmaýandygy beýan edilýär. Naklyly seljerenimizde, garpyz bu ýerde iş, hünär, başarnyk manysynda ulanylyp, adamyň birbada iki we ondan köp zady ýerine ýetirip bilmejekdigi aýdylýar. Aslynda ýerine ýetirilip bilner, ýöne ol kämil derejede bolmaz. Ýagny adam ol işi, bu

işi ýarym ýerine ýetirip ýörşüne soňundan hünärsiz galar. Iň esasy zat hem belli bir işiň başyny tutman, kämillige ýetip bilmez. Şol sebäpli ata-babalarymyz özüňe belli bir ugry, ýoly saýlap, kämillige ýetmelidigini, saýlan hünäriňde at-abraý gazanmalydygyny ündäpdir. Bu nakyla ugurdaş manyda «Ýüz hünäri çala bilenden bir hünäri doly bil» diýen pähimi mysal getirmek bolar.





## «TAMDYRA GYZANDA ÝAP!»

Bu nakyllda her zadyň amatly wagtynda, oňaly pursadynda edilmelidigi ýa-da aýdylmalydygy beýan edilýär. Nakyllda «tamydyr» wakanyň bolup geçýän ýeri, gurşalan töweregi many-syny berýär. Nakyllda getirilýän «gyzanda ýapmak» söz düzümi wagt, ýagny oňaly pursat many-synda gelip, öz amatly pursadynda edilen hereketiň garaşylýan netijäni berjekdigi we şowlulyga eltjekdigi aýdylýar.

Umuman naklylyň manysyny jemlänimizde her bir ediljek işi ýa-da aýdyljak sözdür gürüňi amatly wagty gelende ýerine ýetirmelidigi beýan edilýär. Oňaly mümkinçilik ýa-da pursat elden giderilse, şol pursadyň gaýtalanmagy üçin ýene-de kän wagt gerek bolýar. Şol sebäpli ata-babalarymyz oňaly pursady, amatly mümkinçiligi elden gidermeli däldigini, ýerini bilip hereket etmelidigini ündäpdirler.







## «SAÝANY EKMEDIK, SALKYNDY ÝATMAZ»

Tebigat we zähmet çekmek bilen baglanyşykly döredilen bu nakylde agaç ekmeğiň adam durmuşy üçin peýdalynyň beýan edilýär. Agaç özünden arassa howa bölüp çykarmak bilen bir hatarda, töweregine kölege berip, adamlaryň salkyn howada dynç almagyny üpjün edýär. Agaç ekmek sogaply iş hasaplanyp, agaç eken ada-

myň ady hemişe ýatlanýar. Nakylde «saýa» sözi haýyrlý iş, peýdalý zat, «salkynda ýatmak» haýyrlý işiň hözirini görmek, ýaşaýuş üçin amatly şert manyda gelýär. Nakyllyň manysyny jemlänimizde, agaç ekmeğiň, umuman haýyrlý bir iş etmeğiň adama rahatlyk we eşret berýändigini beýan edilýär.



## «Zaman-Türkmenistan» gazetesi

«Zaman-Türkmenistan»  
bilen wagtyňyzy gyzykly we  
peýdaly geçiriň!



Tel.: (+99312) 28-14-05

Fax: (+99312) 28-14-36

mail: [info.zamanturkmenistan@gmail.com](mailto:info.zamanturkmenistan@gmail.com)

web-site: [www.zamanturkmenistan.com.tm](http://www.zamanturkmenistan.com.tm)

[zaman\\_turkmenistan](https://www.instagram.com/zaman_turkmenistan)

